

İstanbul, 09.10.2024

DUYURU 625

Konu: 30.09.2024 Tarihli geçici vergi hesaplamalarında kullanılacak enflasyon düzeltme katsayıları, enflasyon düzeltmesine ilişkin kimi hususlar hk.

Bilindiği üzere 31.08.2024 tarih ve 32648 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 563) uyarınca 2024 hesap döneminin ikinci ve üçüncü geçici vergi dönemlerinde (213 sayılı Kanunun 174 üncü maddesi kapsamında kendilerine özel hesap dönemi tayin edilenlerde Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 555)'ne göre karşılık gelen ilgili dönemde), enflasyon düzeltmesi yapma yükümlülüğü bulunan mükelleflerden, 31/12/2023 tarihli gelir tablosundaki brüt satışlar toplamı 50.000.000 TL'nin altında olanların (213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasının (9) uncu bendi kapsamındaki mükellefler hariç) enflasyon düzeltmesi yapmaması uygun bulunmuştur. Özel hesap dönemine tabi olan mükelleflerde ise 2024 takvim yılında sona eren hesap dönemine ilişkin gelir tablosundaki brüt satışlar toplamı bu fıkra kapsamındaki uygulamada dikkate alınacaktır. **31/12/2023 tarihli gelir tablosundaki brüt satışlar toplamı 50.000.000 TL ve üzerinde olan mükellefler, 2024 hesap döneminin ikinci ve üçüncü geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapmaya devam edeceklerdir.**

Bu kapsamda 30.09.2024 tarihli enflasyon düzeltmesinde kullanılacak katsayılar ve kimi hususlar aşağıda belirtilmiştir.

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından Eylül ayına ilişkin yurt içi üretici fiyat endeksi 3659,84 olarak açıklamıştır.

Taşıma Katsayısı

Düzeltilme işlemine tabi tutulacak bilançoda yer alan iktisadi kıymetlerden bazılarının düzeltmeye esas tarihleri, düzeltme yapılmış bir tarihten öncesine gidebilir. Bu takdirde bu tür iktisadi kıymetler için yeniden düzeltmeye esas tarihe kadar inerek, uygun düzeltme katsayısını bulmaya gerek yoktur; düzeltme yapılan en son bilançoda, bu iktisadi kıymete ait değerlerin uygun bir katsayı ile çarpılması düzeltme işlemi için yeterlidir.

Bu kapsamda, bilançodaki parasal ve parasal olmayan tutarların, taşıma katsayısı kullanılarak ilgili dönemin sonundaki yeni değerlerinin hesaplanmasına "taşıma" denilir ve hesaplama işlemi "taşıma katsayısı" kullanılarak yapılır.

30.09.2024 tarihi itibarıyla taşıma katsayısı;

- ✓ 31 Aralık 2023 tarihinde düzeltilmiş değerler üzerinden düzeltme yapılacak ise (3659,84/2915,02=) 1,25551
- ✓ 30 Haziran 2024 tarihinde düzeltilmiş değerler üzerinden düzeltme yapılacak ise (3659,84/3483,25=) 1,05070 olarak hesap edilmektedir.

Düzeltilme Katsayıları (2024 yılında bilanço'ya dahil olan parasal olmayan kıymetler için):

Ay	Düzeltilme Katsayısı (Son düzeltilen dönem Aralık 2023 olarak dikkate alınıyorsa)	Düzeltilme Katsayısı (Son düzeltilen dönem Haziran 2024 olarak dikkate alınıyorsa)
Aralık 2023 (taşınma katsayısı)	1,25551	
Ocak 2024	1,20564	
Şubat 2024	1,16221	
Mart 2024	1,12514	
Nisan 2024	1,08601	
Mayıs 2024	1,06516	
Haziran 2024 (taşınma katsayısı)	1,05070	1,05070
Temmuz 2024	1,03069	1,03069
Ağustos 2024	1,01366	1,01366
Eylül 2024	1	1

Stoklara İlişkin “Basit Ortalama Yöntemi” Düzeltilme Katsayısı:

“Basit ortalama yöntemi”nde düzeltilme katsayısı, mali tabloların ait olduğu aya ilişkin fiyat endeksinin (Yİ-ÜFE), bu endeks ile bir önceki geçici vergi döneminin sonundaki fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) toplamının ikiye bölünmesi sonucu bulunan endekse bölünmesiyle elde edilen katsayı olarak hesaplanır ve düzeltmeye esas tutar olarak da düzeltme işlemine tabi tutulan bilanço'da yer alan stoklara ait değerler esas alınır.

30.09.2024 tarihli enflasyon düzeltmesinde kullanılacak basit ortalama yöntem düzeltme katsayısı 1,02472 olarak hesap edilmektedir.

Muhasebeleştirme ve Kar/Zararın Tespiti

Geçici vergi dönemleri ve hesap dönemi sonu itibarıyla oluşan kâr ya da zarar, “698-Enflasyon Düzeltilme Hesabı”nın bakiyesine göre bulunacaktır.

“698-Enflasyon Düzeltilme Hesabı”nın bakiyesi, “648-Enflasyon Düzeltilmesi Kârları/ 658-Enflasyon Düzeltilmesi Zararları” hesapları aracılığıyla “Dönem Kârı veya Zararı Hesabı”na devredilerek kapatılacak ve verilen bakiye türüne göre işletmenin dönem kâr ya da zararı görülmüş olacaktır.

Önceki Yıldan Devreden Matrahtan Düşülebilir Geçmiş Yıllar Zararının (Önceki Yıl Kurumlar Vergisi Beyannamelerinde Devreden ve Kullanılmayan Mali Zararların) Durumu

Bilanço esasına göre defter tutan gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri, 2024 hesap dönemi başından itibaren verilecek yıllık gelir vergisi ve kurumlar vergisi beyannameleri ile geçici vergi beyannamelerinde beyan edecekleri vergi matrahlarını tespit ederken, (düzeltilme öncesi bilançolara dayanan) 2023 ve önceki hesap dönemlerine ait indirilemeyen geçmiş yıl mali zararlarını mukayyet değerleri ile dikkate alacaklardır.

Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasının, (5) numaralı bendinin son paragrafında “Matrahın tespitinde, kanunen kabul edilmeyen giderler, istisnalar ve geçmiş yıl malî zararları enflasyon düzeltmesine tâbi tutulmuş tutarları ile dikkate alınır.” hükmü yer almaktadır.

Bilanço esasına göre defter tutan gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri 2024 hesap dönemi başından itibaren verilecek yıllık gelir vergisi ve kurumlar vergisi beyannameleri ile geçici vergi beyannamelerinde beyan edecekleri vergi matrahlarını tespit ederken, (düzeltilmiş 2023 hesap

dönemi sonuna ait bilançoya dayanan) 2024 ve sonraki hesap dönemlerine ait geçmiş yıl mali zararlarını, enflasyon düzeltmesi yapma şartlarının varlığına/devamına bağlı olarak, enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş tutarları ile dikkate alacaklardır.

Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler ve İstisnaların Durumu

Bilanço esasına göre defter tutan gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri 2024 hesap dönemine ilişkin verilecek geçici vergi beyannameleri ile yıllık gelir vergisi ve kurumlar vergisi beyannamelerinde beyan edecekleri vergi matrahlarını tespit ederken;

- Bilanço üzerinde düzeltmeye tabi tutulan parasal olmayan kıymetlerden kaynaklanan kanunen kabul edilmeyen giderleri düzeltilmiş tutarlarıyla,

- Vergiden istisna edilmiş olan kazançlarını ise bu kazançların belirlenmesine esas bilançoların düzeltilmesi sonucu oluşan farkları da içerecek şekilde belirlenen tutarlarıyla dikkate alacaklar, beyanname üzerinde ayrıca bir düzeltme yapmayacaklardır.

Bu kapsamda, ödenen trafik para cezası, binek otomobillere ilişkin akaryakıt gibi harcamaların gider olarak dikkate alınamayacak kısmı, gider olarak dikkate alınamayacak olan motorlu taşıtlar vergisi ödemeleri gibi harcamalar, enflasyon düzeltmesine tabi tutulmayacağından, beyanname mevcut tutarları üzerinden kanunen kabul edilmeyen gider olarak dikkate alınacaktır. Fazladan ayrılmış amortisman tutarları gibi giderler, enflasyon düzeltmesine tabi tutulacağından, beyanname düzeltilmiş tutarları üzerinden kanunen kabul edilmeyen gider olarak dikkate alınacaktır.

Enflasyon Düzeltmesi Yapılan Geçici Vergi Döneminde Beyannameye Bilanço Eklenmesi Gerekliği

555 Sıra No.lu VUK Tebliği uyarınca enflasyon düzeltmesi yapma ve geçici vergi beyanamesi verme zorunluluğu bulunan mükelleflerce, enflasyon düzeltmesinin yapıldığı geçici vergi ve hesap dönemlerine ilişkin gelir/kurumlar beyannamelerine düzeltilmiş (düzeltme sonrası) bilanço eklenir.

Enflasyon Düzeltmesi İşlemlerinde Kullanılacak 2024/Temmuz-Eylül Aylarına Ait Ortalama Ticari Kredi Faiz Oranları

08.10.2024 Tarih ve VUK-175/2024-13/Enflasyon Düzeltmesi Uygulaması-17 sayılı Vergi Usul Kanunu Sirküleri /175 uyarınca 2024/Temmuz, 2024/Ağustos ve 2024/Eylül aylarına ilişkin ortalama ticari kredi faiz oranlarına aşağıda yer verilmiştir.

Dönem	Ortalama Ticari Kredi Faiz Oranı (%)
2024 / Temmuz	64,06
2024 / Ağustos	62,67
2024 / Eylül	62,02

Durum bilgilerinize sunulur.

Yukarıda yer verilen açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. ERİŞ Bağımsız Denetim ve YMM AŞ'ye, işbu belgenin içeriğinden kaynaklanan veya içeriğine ilişkin olarak ortaya çıkan sonuçlardan dolayı herhangi bir sorumluluk iddiasında bulunulamaz.

Saygı ile,
**ERİŞ BAĞIMSIZ DENETİM
VE YMM A.Ş.**

ERİŞ BAĞIMSIZ DENETİM VE YMM A.Ş.
19 Mayıs Mah. 19 Mayıs Cad. No:37/14 UBM Plaza Şişli İstanbul
info@erisyymm.com www.erisyymm.com